

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijatelj“ v

Rojanu pri Trstu, številka 3.

Poštno-hranilničnega računa številka 864.139.

Na III. slov. katoliški shod v Ljubljano!

Danes objavljamo natančen vspeled tretjega slovenskega katoliškega shoda, kakor ga je določil glavni pripravljavni odbor v Ljubljani. Glasi se:

V soboto, dne 25. avgusta: V „Unionu“ pozdravni večer s koncertom. V nedeljo 26. avgusta: Zbirališče v Alojzijevišču. — Ob 9. uri dopoldne sv. maša v Alojzijevišču. — Ob tri četrt na 10. uro veliko zborovanje. — Ob 3. uri popoldne občini zbor „Slov. kršč. soc. zveze“ v Alojzijevišču. — Ob 4. uri popoldne velika ljudska veselica v „Unionu“. — V ponedeljek 27. avgusta: Ob 8. uri dopoldne sv. maša v stolni cerkvi. — Od pol 9. dopoldne do 1. ure popoldne in od 2. ure do 4. ure popoldne zborovanja odsekov. V dvorani „Slov. kršč. soc. zveze“ zboruje cerkvenopolitični odsek, v mali dvorani „Uniona“ književni odsek, v veliki dvorani „Uniona“ socialni odsek in v dvorani „Rokodelskega doma“ organizacijski odsek. — Ob 4. uri popoldne zborovanje „Leonove družbe“ v mali dvorani „Uniona“. Ob 5. uri popoldne: sklepajoče zborovanje v veliki dvorani „Uniona“. — Ob pol 6. uri popoldne prvo slavnostno zborovanje v veliki dvorani „Uniona“. — Ob pol 9. uri zvečer po dravni večer gostom. prirejen na vrtu „Uniona“ od ljubljanskega slov. kršč. socialnega delavstva. — V torek 28. avgusta: Ob 8. uri dopoldne v stolnici sv. maša. — Ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani „Uniona“ drugo slavnostno zborovanje. — Ob tretji uri dopoldne tretje slavnostno zborovanje. — Ob 7. uri zvečer slavnostni komers „Slovenske dijaške zveze“ v „Unionu“.

Od vseh strani slovenske domovine prihajajo najštevilnejši oglasi za udeležbo na katoliškem

shodu. Štajerci se pripeljejo s posebnim vlakom in romajo potem še dalje na Brezje, Goričani se pridno gibljejo in celo Hrvati mislijo v obilnem številu prihiteti te slavnostne dni v Ljubljano. Nas Tržčanov se je žal veliko premalo oglasilo, da bi mogli osnovati poseben vlak. Zato pa naj se vsak vdeležnik popelje s tistim navadnim vlakom, ki se mu zdi najbolj primeren. Bomo videli, s katerim vlakom se dvignejo Goričani in morda bi ne bilo napačno če bi se jim pridružili še mi. Konečno besedo o tem spregovorimo v prihodnji številki našega lista.

Prosimo vse one mnogoč. župne urade, ki nam niso še vrnili zapisnika udeležencev v svoji župniji, da store to vsaj do 14. t. m. Pripravljalni odbor v Ljubljani mora imeti vse zapisnike vsaj do 16. avgusta. Na poznejše oglase se ne bo mogel ozirati, ker bo zahtevalo razpošiljanje vstopnic obilo dela in skrbi.

Omenimo še da bo „slovenska krščansko-socialna zveza“ poskrbela vsem onim, ki si hočejo ogledati Ljubljano, posebne voditelje po mestu.

Bog daj, da bi ti redki udeležniki iz Trsta, okolice in Istre zanesli iz tretjega slovenskega katoliškega shoda tudi v naše kraje zdravo seme, ki naj obrodi sad krepkega krščanskega dela v blagor ljudstva.

One, ki žele 26. avgusta ali poznejše dni ceneno kosilo, ki se bo priredilo po raznih gostilnah, naj se takoj naznani po dopisnici pripravljalnemu odboru. Zadošča naznaniti število oseb, ime župnije in dan, na kar dobi dotična župnija po pošti nakazano gostilno.

SOSEDOVA MARJETICA.

(Ljudska povest. — Spisal Starogorski.)

(Dalje.)

X.

Na starem Ribnikarju je bilo opažati čudno preobrazbo. Dasi že prej mrk in zamišljen, je bil zadnji čas čmeren. Shujšal je, obraz se mu je nabral v gube. Navadno je tičal doma. Če je šel kam, je šel zgodaj in se vrnil pozno zvečer.

Vaščanje so stikali glave, šepetali in ugibali to in ono; kaj mu je, tega vsekako niso stuhtali.

Petkov Tone je tu in tam šel k Ribnikarju kakor k drugim ljudem in se vračal od njega včasih otožen, včasih razjarjen.

Ribnikar je trpel, kakor bi mu vrage trgali dušo. Videl je pošasti, zdelo se mu je, da se odpira grob in mu kaže krvavega trgovca, nemega, zevajočega vanj z globokim, mrtvim pogledom. Blazna ženska mu je kakor kragulj letela krog glave in upila: «ti, ti si kriv, držite ga!» Nato se je blazen krohot razlegal po sobi. Ribnikar jo je podil, enkrat celo vstrel iz samokresa po pošasti in prestrelil veliko ogledalo, da je zletelo na kosce. Od groze je trepetal in se skrival pod odejo.

«Proč pošasti», je vikal obupno.

A še ni konec. Vrata se odprejo same od sebe in v sobo priplava dete, majhno in nežno, kakor angeljček s sladkim nasmehom na ustih. Vstavi se pred njim. Njemu se je trgalo srce in nehote seže po detetu, da ga objame. A ono zaplače in ga pogleda z drobnimi očeski tako tužno, da mu je strepetalo srce.

«Kaj hočeš od mene», vzdihne obupno in pade na kolena.

Dete izgine, po sobi se pa šliši topot konjskih kopit in zloben smeh.

Na strani zasliši uro. Groza ga objame še bolj. Vse se trese. Nekaj mu potegne odejo raz postelje. Buli v praznoto. Nu ni. Oddahne se. Tam na mizi gori sveča. Vstane. Pa kaj to? Luč sveče je krvava. Zdi se mu, da so se razmaknile stene in vidi gozd. Tam leži človek, pravkar ga preiskujeta dva moža. Kdo neki sta? Pogleda bolje. S strahom odskoči. To je cigan in on sam. Ropata trgovca. Zasliši se strašen jok, ljudje begajo sem in tja, kažejo nanj. On hoče bežati in butne v zid.

Pri tem se vzdrami. Na čelu mu stoji mrzel pot in ves se trese.

«Pekel je to, živ pekel!»

Tako se ponavljajo prikazni vsako noč in on čestokrat potegne na plano. A kaj tam?! Mar uide tam pekoči vesti? Kakor furije ga preganja tudi tukaj. Kolikokrat si je že nastavil samokres. A nevidna roka mu je vsakokrat preprečila —

Nameravana poroka Martina in Marjetice se je že nekoliko pozabila med ljudstvom. Le včasih je še kak usmiljen jezik vprašal deklico, če še vedno upa na Martina. Tu pa tam je tudi njega kdo zbedel z njo. Njo je bilo sram, on pa je ravnodušno zmajal z ramama. Nekoč jo je pa Ribnikov Anza le skupil od Martina, da mu je ta prisolil krepko zaušnico. In od takrat so ga pustili pri miru.

Mati ga je v enomer silila, naj se oženi. Trdovratno je molčal. Koncem konca mu je bilo dovolj materinega prigovarjanja, da se je popolnoma predrugačil, odkar pozna to deklino. Razljutil se je in udaril po mizi, da so se materi takoj vlile solze.

«Moj Bog, Martin! Kje ti je četrta božja zapoved?»

«V tako neumnih položajih me ne veže ta zapoved», reče razdraženo sin. «Mar vas nisem vedno ubogal, spolnil povsod vašo voljo? Vi mi pa ne dovolite tega, kar zahteva moja duša!»

Starica se je stisnila v kot in tiho ihtela.

«Ko bi ne bila ravno ta!»

«Kaj veste slabega o nji?»

«Saj veš, kaj ljudje govore! In ljudje so svet. Če jo pa svet obsoja, kako naj jo potem sprejemem kot sinaho!»

«Svet, potem je svet gnil, kakor so gnili tisti, ki po vašem mnenju tvorijo svet!»

Razdražen zapusti sobo in odide v gozd. Tam sede na mah in se zamisli.

Sedel je dolgo časa.

Iz premišljevanja ga zbudi smeh.

Pogleda. Pred njim je stal Tone razkoračen in oprt na dežnik.

«Kaj je, Martin? Izgledaš pa res zelo smešno v tem položaju. Povej mi, si mož ali nisi!»

«Mar naj se vedno prepiram z materjo?»

«Bog te varuj! Spoštuj četrto zapoved!»

«Vse bi bilo dobro, ako bi moja mati ne bila tako lahkoverna in ne verjela vsega tem jezikom!»

«Hm!» je djal Tone in pljunil. «Najbolje je, da si poiščeš drugo Marjetico pa pustiš drugemu. Žal mi je za tebe! . . . Teh besed ne razumeš še sedaj, a jih boš, ko bo prepozno. Vendar nemore pomagati! To je prav», se razjezi Tone, «ker ne veš nastopiti kakor mož! Vsega tega bi potem ne bilo!»

«Moja narava!»

«Je strahopetna!» dé poregljivo Tone. «Marjetici mi več ne hodi pred oči! Revče je dovolj pretrpelo! To je dovolj velika sramota, vstaviti oklice in prevreči!»

Ne meneč se dalje za Martina odide Tone naprej.

„Še vam bo žal za njo enkrat“, je momljal med potom. „Dekle ga tudi mora zabiti! Ako bi jo v resnici ljubil, bi ne gledal na take malenkosti! Nič, ni je vreden!“

„Hvaljen bodi Jezus Kristus?“

„Na veke vekov!“ privzdigne Tone klobuk in pogleda po strani Uršo, ki je prišla nasproti. Starki je bilo težko, da ga je morala srečati, a sedaj se ni dalo predružačiti.

„Kaj je dobrega, Tone?“

„Da je grešna duša zopet za par stopinj bliže pekla“, odvrne trdo Tone.

„Devica nebeška!“ sklene roke Urša. „Se ne bojite Boga Očeta, da tako govorite?“

„Kakor ti ne Boga Sina, drugače bi si ne upala k Sv. Duhu . . . hm khm. Saj veš koga?“ je mahnil Tone z roko.

Urša je namreč na nekem sejmu pri cerkvi sv. Duha nekaj kupila s petimi prsti — tam pravijo ukradla — in Tone so je vedno pošalil z njo, če sta prišla skupaj. Pravijo, da ji štirinajst dni ni trebalo beračiti.

„Jezus, kako ste zlobni, Tone“, je zadrževala jezo.

„Hm!“ je menil hladnokrvno Tone in jo gledal.

„Hm!“ je Urša povescila oči in grebla z nogo po zemlji.

„Hm!“ je djal zopet Tone. »Koplješ grob sebi ali pa komu drugemu?«

„Za vas?“ se je razjarila beračica.

„Ti nikoli, kolovrat“, je odvrnil Tone in pljunil.

Urša je od jeze cepetala z nogami. „Vražji človek!“

„Ne teptaj matere zemlje z jezo. Bodi zadovoljna, da še nosi tako hudobo!“

„Kakor ste vi, je li?“

„Hm!“ je djal Tone in pljunil.

„Bedak!“ mu je zabrusila beračica, katero je miren pogled Toneta razkačil, kakor če dražiš kačo.

Ta je snel klobuk in jel moliti litanije:

„Pomočnice satanov — varuj nas, o Gospod!
Brezzobe klepetulje — odvrni od nas, o Gospod!
Nositeljice nesreč — preženi od nas, o Gospod!
Hinavskih sirot — reši nas, o Gospod!“

Tone bi še molil dalje, da bi Urša od gnjeva prevzeta ne planila nanj. On se je naglo vmaknil, ona se je pa z vsem zaletom zaletela v cestni jarek.

„Bog me je vslišal“, se je nasmejaval Tone in šel naprej. Urša pa se je solzeč spravila iz jarka.

*
*
*

Sedem mesecev se je zgubilo v večnost kakor nič. Marjetica je nekoliko pozabila na storjeno sramoto z ženitvijo, tudi ljudje niso več govorili. Martin pa tudi ni več prišel v to vas

Nekoč pa je Marjetica zaplakala zopet in ljudje so zopet govorili. Martina so oklicali z neko deklico iz njegove vasi, ki je imela še precej dote.

To je vzbudilo v prevaranem srcu nove rane. A ne dolgo. To je bil le zadnji izbruh pojema-jočega ognja. Marjetica se je kmalu umirila.

Stihim veseljem je vzel Martinovo ženitev na znanje — Žagarjev Tone. Njemu se je Marjetica prikupila in uglobila v srce, vendar je zatiral ta čut. vedoč, da bi oče in mati nikdar ne dovolila. Pa ni bilo mogoče pozabiti. Veselil se je, da jo poroči Martin tako mu ne bo drugega preostajalo, kakor pozabiti. Zopet ga je veselilo, da jo je Martin pustil.

Poznal je svoje stariše, da ne gledajo kakor navadno ljudje, na to, kaj ima ona, ampak kakšna je ona. Žagar in njegova žena sta rada imela Marjetico in jo tudi često hvalila. Menda sta bila ona edina, ki sta v resnici pomilovala deklo, ko jo je pustil Martin, edino ona sta jo tolažila.

»Mogoče bi dovolili«, si je mislil večkrat Tone in čakal prilike. In kakor nalašč se mu je ponudila. Videl je, da mu Marjetica potoži vse težave in boli, kakor bratu.

— Res je, da sta bila soseda in vedno skupaj. Ali čemu ni zaupala še komu drugemu tako?

Kar je čutila Marjetica do njega, je bilo, kakor če sestra čuti za brata. Visoko ga je čislala, in še prej predno je poznala Martina, je bil Žagarjev Tone edini, kojemu je vse povedala. Mogoče, da je bilo pravo nagnenje do moža, a tega se deklo ni zavedalo, niti sanjalo. Kako tudi?! Ona revica, on sin bogatih, uglednih starišev.

Nekoč sta šla Tone in oče s sejma iz Radgone. Naš Muropoljanec se pa ustavi rad v kaki krēmi, posebno če je dobre volje.

Starec je pripovedoval sinu, kako gospodariti in druge važne posle. Konečno sta prišla tudi na ženitev. Kdo bo pa zameril dobri volji, in Tone je bil že v svoji dobi.

„Veš, Tone, ko boš iskal ženo, nikar mi ne hodi k mamonu. Zlato tele ni vredno nič in še Izraelci so prišli v neprilike, ker so ga molili, kakor pravi sv. pismo. Če si vzel denar in ne žene, si dobl vraga, ki ti bo hodil po glavi. Nasprotno pa zopet ne smeš meni nič tebi nič jemati katero koli. Revni nismo in najdejo se, ki te vzamejo uprav zato, ker imaš nekaj. Radi zlatega teleta priseže pred oltarjem in se ti zlaže. Težko je voliti moj sin res težko.«

»Če bi jaz volil, bi po srcu« odvrne sin.

»Saj to je najpravo. Ampak pametno po srcu. So tudi, ki volijo neumno po srcu. Zagleda žensko krilo, pa je že zgubljen . . . Nu, koga bi volil na primer?« se postavi radovedno stari

„Ne bodete hudi?!“

»Ne bom, le povej!«

„Premislil sem na vse strani in vem, da bi me ta ne vzela radi zlatega teleta, ampak radi mene. To se prav, ako me sploh bi. Vprašal nisem.

»Če te sploh bi Dobro! Dalje!« kimne stavec.

»Je pridna in poštena!«

„Dobro, dalje!“

»Revna sicer, a bogata na duši.«

»Dobro, dalje!«

„Tudi vi jo poznate in imate radi.“

„Hm, je pogledal stavec sina. „Dalje!“

„Dalje... dalje... da je to sosedova Marjetica.“

»Sem si mislil « je djaj stari in šel naprej, za njim sin.

Za nekaj časa reče Žagar:

„Dobro, dalje!“

Sin pomišlja. Oče se vstavi

„Dalje, no!“

»Čutil bi se srečn-ga!«

„Si gotov?“

„Da, oče!“

»Dobro. Čisto po domače slovensko ti povem, ti si osel!«

In zopet sta šla molče naprej. Oče je mislil svoje, sin svoje, a obadva o istem predmetu.«

„Poglejva, če imajo kaj pijače!« pokaže Žagar na napis pred vrati neke hiše.

Pri poliču dobrega ljutomeržana je pokimal stavec:

„Nisi osel, dečko, kakor sem prej djaj. Vendar, Tone, to ne gre sedaj! Ne nasprotujem ti nič, dovolj si star, radi mene naj bo, ker jo poznam in spoštujem!“

„Zakaj torej ne gre?“

„Zakaj, mi, — zakaj — zato ker ne gre,“ reče veselo stavec: »Se že misliš oženiti?«

»Še ne«, de sin v zadregi.

„Nū, vidiš! Do tedaj se pa vse najde! To se pravi“, sprazni kozarec in zopet natoči, „dolgo ne boš več čakal! Ali te pa ona ljubi?“

„Nevem. Nisem vprašal“

»Ti je naklonjena?«

„Kakor bratu.“

»Ali je proti tebi drugačna, kakor proti drugim?«

„Ne.“

„Nū vidiš.“ Kratko: Bomo videli!“

„Upati smem, kaj oče?“

„Če bo le mati zadovoljna, pa upaj!“

„Ona jo ima rada. Pregovorim jo!“

Tonetu je bilo čudno pri srečanju. Videl je, da bi se ne protivil prehudo.

„Bomo videli! Ampak o tem molči za sedaj! Jaz sem tvoj oče, razumeš?! Kar sva govorila, naj bo med nama!“

„Še nekaj, oče, de Tone.

„Kaj pa?“

„Ali daste Anko Ribnikarjevemu Anzi?“

„Bomo videli! Nji še res ni sila, ampak Anza se mi ne dopada.“ (Konec prih.)

KRUTA MATI.

(Iz češčine. — Priredila Hedvika Podliška.)

Najslavnější dan vsega leta Sv. Rešnje Telo je prišlo. Mlada kolarjeva vdova Stehlikova je sedela v vrtu na klopici. Pri njenih nogah se je igrala s cvetjem štiriletna Anica.

Stehliková je sedela s prekrizanimi rokama ter radovedno zrla po okolici, kako da ljudje sedaj na večer, ko je odjenjala vročina, sedijo pred hišami ter radostno dihajo sveži zrak. Tupatam so sedle na dolgo klop ter si pripovedovale, da so bili letos oltarji krasnejši, kakor kadar si bodi drugokrat, kako lepo je gospod učitelj igral z godci, kako so pristojala deklicam bela oblačila in še mnogo drugih zanimivih, veselih reči.

Stehliková je vzdihnila: „Oh, k meni, zapuščeni vdovi ne pride nihče. Tako je, ako umrje mož, naj bi žena takoj skočila za njim v grob. Nima pač nič na svetu nihče se za njo ne zanima, vsak jo ponižuje in trpinči — — —“

„Bog daj dober večer!“ jo je nenadoma pozdravil mesar Hron, prišedši iz sosednega vrta. Zakaj pa tako sami?“

„Dober večer želim tudi vam! Zakaj tako sama? Prosim vas, kakor zapuščena vdova.“

„Hum, vdova!“ se je zasmel mesar, da mu je rdeči nos pomodril, podprl se z obema rokama ob plot ter spuščal goste kolobarje dima iz pipe.

„Taka vdova kakor ste vi! Ste mlada, lepa — —“

„No, no le ne prehvalite me,“ ga je zadovoljno zavrnila Stehliková.

„— imate lepo hišico,“ je nadaljeval Hron, kakor da bi je ne bil slišal, — imate nekoliko oralov polja, dobro urejeno delavnico, hm taki vdovi je treba ženina!“

„Prosim vas, pustite me pri miru z današnjimi ženini. Toda pojdite bližje, ne stojte tam zunaj!“

Ljudje so jeli stegovati vratove, zakaj se je pač mesar tako podal v pogovor s kolarko

„Ne, ne grem drugače, kakor če imate kaj na prodaj.“

„Nimam.“

„Torej ostanimo rajši tukaj, da bi ne dali vzroka ljudskim jezikom. Rekli bi takoj, da vam koga ponujam. Pojdite bližje, da bi naju ne sli-

šalo dekletce, imam z vami govoriti nekaj važnega“.

„Torej kaj?“

„Imam za vas dva ženina — oba kolarja. Vem, da potrebujete kolarja, da bi zamogli zopet pričeti rokodelstvo“.

„Nu, tega mi pač nihče ne more šteti v zlo! je rekla kolarka ter se oprla ob plot. „Toda o kakšnih ženinih veste?“

„Eden je mladi Mikeš iz Rohozna. Poznate ga?“

„Vdovi se je zablislilo v očeh, vendar je rekla malomarno:

„Videla sem ga že — sam ne vem kje — ne zdi se mi napačen človek.“

„Oh, kaj še! Rokodelec tak, da ga ni daleč na okoli takšnega lep in dober človek“.

Kolarka je zardela: „Ta je govoril o meni?“

„Kaj pa! Rekel je, da bi vas zelo rad vzel, le ko bi.“

„Kaj?“

— ko bi ne bilo tam te male, je pokazal mesar z očmi na Anico.

Stehliková je zmajala z glavo: „Ta mu je odveč? In kdo je ta drugi?“

„Novak iz Broda“.

„Kaj, takšnega deda mi hočete nagovoriti?“ se je zasmejala kolarka. „Rajši ostanem desetkrat vdova, kakor da bi vzela njega! To imate za me res lepe ženine, eden stoji z nogo že v grobu, a drugemu je odveč to dete tukaj! Vendar med nama rečeno — je rekla šepetaje — „to dete tako ne bo dolgo med živimi. Ima revica božjast, podedovala jo je po očetu.“

„Toda ličica ji cveto kakor rožice“.

„Da, a pogledjte ji v oči te so kakor voda. Celi oči“.

„No, kaj hočem odgovoriti ženinom?“

„Nič!“

„Zakaj?“

„Ta starega nočem, ta mladi pa noče mene. Toda kaj potrebujem mešetarja? Vsak v reden ženin lahko pride sam“.

„A tako! — No, lahko noč pa brez zamere!“

„Ko je mesar odšel, je sedela Stehliková globoko zamišljena ter gledala pred se, dokler jo ni predramila hčerka.

„Mamica, kolače!“ je prosila, pritisnila se k materi ter položila zlato — kodrasto glavico v naročje. Modra očesca sta gledala tako milo in nedolžno kakor spomenčice ob potoku.

Kolarka se je stresla, kakor da bi se zalotila pri kakem zločinu ter rekla nejevoljno:

„Kolače hočeš? No počakaj, nalašč ti ne grem po nje. Tamle pride botra pojdi ji naproti!“

Anica je stekla naproti postarni ženi.

„O Anica, kaj si mi prišla naproti?“ To si res pridna deklica. Kako se pa imaš?“

Dekletce ni odgovorilo ter gledalo v zadregi botro. Medtem je prišla kolarka:

„Dobro došli, botra! Odkod pa tako pozno?“

„Bog daj dober večer! Bila sem v Rohoznu pri hčeri — pri Kodrni — žaluje še vedno“.

„Žaluje?“

„Da. Odkar ji je Bog hčerko vzel, se ne more potolažiti“.

„Reva! Moram jo, ako Bog da, obiskati v nedeljo. Toda pojdite vendar k nam!“

„Ne, ne morem zakasnila bi se, solnce je že zašlo“.

„I, ne zakasnite se toliko. Saj je do vas pičle pol ure“.

„Da — pol ure! Dobro tri četrt! Imam nezanesljivo deklo, kdo ve, če ne bo pustila krave od glada mukati. Ne jezite se torej na me, botra, danes res ne morem, pa drugkrat“.

„A kaj ne pojedete pokusit naših kolačev?“

„Bog plačaj, imam jih tu polno košarico. Anica, na — to je od Kodrove tete“.

Dekletce je hitro vzelo podani kolač ter začelo takoj jesti.

„No, ti ali nimaš doma dosti?“

„I pustite jo saj vidite, da je otrok, je branila botra Anico“. Torej, z Bogom, ostanite zdravi!“

„Kaj se res nič ne ustavite?“

„Ne silite me, ne morem“.

„Torej pojdite vsaj skozi naše dvorišče in vrt Zaprla bom vrata ter vas nekoliko pospremila, da se bodevi kaj pogovorili“.

„No, naj bo“, je dejala botra in šli ste na dvor. Kolarka je zaklenila vrata ter šla z botro po dvorišču na vrt. Anica je capljala za njima.

„To imate lepo tukaj na dvorišču“, je hvallila botra.

„Ker nihče ne dela smeti, je lahko lepo. Dokler je bil pokojni živ, je bilo nastlano po vsem dvorišču“.

„A dobro je bilo tako!“ je vzdihnila botra.

„Gotovo!“ je dejala kolarka. „Sedaj šele to spoznam. Godrnjala sem včasih, da je treba vedno pospravljati za moškimi, a sedaj bi rada, pa nimam po kom! Brez moškega je vse mrtvo po hiši in po celo dobo ne vidim groša“.

„Tako ne more ostati“, je rekla botra resno ter pogledala iz vrta še enkrat po dvorišču. „Revež pokojni, tako lepo si je vse uredil, — novo drvarnico —“.

„In novo klet“, je dodala kolarka. „Ko si je vse najlepše uredil, je moral oditi“.

„Škoda! Toda kdo more nasprotovati Bogu?“

Kar on stori, vse prav stori. Kako pa, botrica, ali še niste imeli nič snubačev?“

„No, resnih še ne.“ ji odgovori kolarka, „toda ravno predno ste prišli vi, je bil tukaj mesar Hron ter mi pravil, da ima za me ženina.“

„Katerega?“

„Uganite!“

„To je težko uganiti.“

„Premislite — Novaka! Tega naj vzamem!“

Kolarka se je vstavila, sklenila roki ter pogledala botro, kakor bi hotela reči: „Ali ste že slišali kedaj kaj takega?“ Glasno pa dejala: „Kaj pravite vi k temu?“

Botra je povzdignila oči k nebu, se vstavila ter prašala:

„In kaj ste rekli na to temu blebetaču?“

„Sama ne vem kaj, a povedala sem mu jih dobro.“

„Prav tako! Takšnega starca da bi vzeli, takega požeruha! Toda jaz bi vedela za vas drugega človeka!“

Botra je pospešila korake.

„Vi?!“ se je začudila kolarka ter pohitela za njo.

„Da, jaz! V Rohoznu je mlad kolar, brhek človek — imenuje se Mikeš — ta bi se rad kam priženil. Ni se vam še ponudil?“

„Ne!“ je tajila Stehlikovká.

„Ta bi bil kakor nalašč za vas! Je sicer nekoliko mlajši, toda ne toliko, — morebiti le štiri ali pet let.“

„Ne, ni mi še rekel niti besede“, je ponovila kolarka ter zamišljeno sklonila glavo. — „No, ako me bo hotel, vsaj ima jezik, lahko vpraša. Meni se še ne mudi močiti. Toda, draga botra, drugo novico vam povem: Ta Anica mi nič ne dopada. Bojim se, da jo zgubim.“

„Toda prosim vas! Kaj ji je?“

„Po noči jo večkrat napade božjast, včasih mislim, da mi ostane mrtva v naročju.“

„Božjast! In se niste še z nikomur nič posvetovali?“

„Še ne. Prosim vas, to velja takoj svoto denarja.“

„Ali botra“, jo je kregala žena, „to edino dete imate, pa se bojite stroškov! Takoj morate koga vprašati za svet!“

„Toda koga? Ti zdravniki ne razumejo otročjih bolezní.“

Čakajte, jaz vam bom povedala nekaj. Rekli ste, da pojdete v nedeljo v Rohozno. Veste kaj? Vzemite deklico seboj, v Rohoznu je prav razumna babica, ta vam najlepše svetuje. Toda ne pozabite na to!“

„O ne! Kako neki, vsaj se tresem že pri misli, da bi zamogla zgubiti to svoje edino dete.“

„No — spremili ste me že dosti daleč — hvala vam, sedaj se pa vrnite. Ta mala je že trudna in kravica bo gotovo že mukala.“

„Imate prav, toda še vprašala nisem, kaj dela boter?“

„Kaj ta, njemu ni nič! Le da ima za tobak in včasih za žganje Cvete kakor rožica.“

„Bog ga obvaruj! No torej z Bogom in pozdravite ga! Anica, daj rokico!“

Ločile so se. Anica je prijela mater za roko, ter capljala poleg nje. Dekletce je govorilo neprenehoma toda mati ga ni poslušala ter na opetovana vprašanja le kratko odgovarjala.

„Ima botra doma tudi tako deklico kakor sem jaz?“

„Uhm“

„A kako ji je ime?“

„No ja.“

„Kako ji je ime?“ je ponovila Anica misleč, da je mati ni razumela.

„Komu?“

„No tej deklici.“

„Ej — Marjanica.“

„Pa je pridna?“

„Da.“

„Ali bo prišla k nam?“

„Kdo?“

„Ali mamica, — no ta deklica!“

„Mhm.“

„A pojdi, kaj jaz vem?“ je odgovorila mati osorno. Anica je boječe umolknila. Šla je tiho poleg matere domov . . .

* * *

Ko ste prišli na vrt, stembilo se je že, a v travi ob živem plotu je svetila kresnica.

„O jej, mamica, glej lučica! Kaj pa je to?“ je zaklicala Anica.

„To je kresnica.“

„Pa sveti?“

„Da“

„Mamica, primite jo, vzamemo si jo domov, nam bo svetila mesto luči.“

„Eh pojdi, ti neumnica!“ jo je zavrnila mati osorno. Jezilo jo je, da jo hčerka vedno moti v njenem premissljevanju. „Pojdi hitro, kravica že čaka!“

V sobo prišedši, ste si preoblekli iz prazničnih oblek, nato je vzela kolarka kablico (golido) in cedilo, dala Anici kolača in mali lonček ter ste šli v hlev.

„Hej, mala hej, boji mirna!“ je govorila kolarka kravi. „Dolgo me ni, kaj ne? No počakaj! Tu imaš detelje in stoj mirno, da mi ne razbiješ golide.“

Vsedla je na stolček pod kravo in molzla. Anica je sedela na pragu in čakala, da ji nalije

mati mleka v lonček. To je bila navadno njena večerja.

Mati je pomolzla, precedila mleko, nalila hčerki v lonček ter odšla v klet. Anica je šla za njo.

Klet je imela dva oddelka. Prvi manjši za mleko, a drugi, od prvega ločen z vrati, za krompir.

„Mamica, ko bi bila taka kresnica tam v drugi kleti bi tudi svetila?“

„Gotovo da!“ je pritrdila mati.

„O jej!“ je ploskala Anica z ročicama, „ko bi imela tam takšno muho, bi se igrala z njo in bi se nič ne bala.“

Po teh besedah nedolžnega deteta je priletela kolarki peklena misel v glavo. Zgrozila se je tako, da je klicala dekletcu: „Anica, pojdi hitro proč!“ in hitela je z njo v hišo, kakor da bi hotela zbežati pred nevidno nesrečo. Misel pa ji je ostala kakor strupeno zrno v glavi in ni se je mogla otresti.

Ko je spravila otroka spat je šla ven na vrt, da bi si umirila razburjene misli. Mladi Mikeš bi jo rad vzel, je rekel Hron, in botra ga je tudi hvalila, toda Anica mu je odveč! Kako krasno bi bilo, ko bi vzela mladega, lepega Mikeša. Vsa hiša bi oživela, ona bi ne bila več zapuščena vdova, denar bi zopet našel pot k hiši — toda, toda — noče se oženiti na tujega otroka! Vdova je sicer lagala Hronu, da Anica boleha, ker je bila zdrava kakor riba: enako je rekla tudi botri, dasi ni vedela zakaj — kratko: rada bi videla, ako bi se zamogla znebiti Anice — čeprav s smrtjo! Toda kako? Dekletce je zdravo — — —

O, vzajdi, vzajdi lunica! Zasveti s svojo milo, tiho, nebeško svetlobo in splaši vse temne misli, ki obletujejo nemirno srce liki potuhnjeni nočni sovi. Mesec je vzšel ter polil ves kraj s svojim čarobnim, zračnim zlatom, ožaril je vse: hiše, drevje, gore, tudi te male, bele oblačke tam na nebesnem oboku s tako krasoto, da so se slavci vzradostili in iz vseh vrtov je zazvenelo petje polno hrepenenja in miline.

Ako se celo nerazumne ptice vzradostijo nad tako prirodno krasoto, kako bi si potem ne zapel človek iz polnega grla?

Od šole so zazveneli trije glasovi Učiteljevi hčeri ste sedeli s svojo družico, gozdarjevo Milko, na vrtu med razcvetelimi rožami. Svetloba lune, vonj cvetlic in petje slavcev se je združilo stakim čarom, da so jele peti, akoravno so sicer pele le doma v zaprti sobi. Mislile so, da zunaj na prostem se ne spodobi peti gospodičnam, to si lahko dovolijo le priprosta dekleta.

Čudno je, da najkrasnejše prirodne prikazni, posebno tiha svetloba lune in pri tem vonj cvetlic, vplivajo na nas z nekako sladko otožnostjo, za-

to prepevajo ljudje pri luni najrajši otožne pesmi. Tudi glasi pri šoli so peli žalostno narodno pesem.

Učitelj je sedel v sobi pri oknu, ko pa je zaslišal petje, se je ogrela v njem stara kri: Odložil je pipo, snel gosli raz steno ter spremljal petje s polnimi, globokimi zvoki. Gledal je gori k luni in v očeh se mu je zalesketalo, kakor rosa na pomladnem cvetu.

Ljudje po okolici so poslušali in ko je petje utihnilo so hvalili: „Bože to je krasno, kakor v raj!“

Le kolarka ni videla ne slišala nič okoli sebe. Preširne misli je niso zapustile niti za trenutek in ko je že vse utihnilo po okolici ter nočni čuvaj zatrobil deseto uro, se je vzdramila ter šepetala: „Bila bi neumna, ako bi se radi tega otroka pokazila celo življenje ter ostala tako kakor sem! Kdo ve, kako bi mi to povrnila? Toda kolarka ni imela lahke noči. Predno je šla k počitku ni molila — bala se je moliti. Celo noč ji mirno dihanje Anice ni dalo pokoja; tlačilo ji je prsa kakor mora. Sree, ki je obteženo z grehom, ui mirno poleg nedolžnega (Konec prihodnjic.)

K o l e d a r č e k .

Av gust

12. X. pobinkoštna nedelja. (Evangelij: o farizeju in cestinarju.) Klara, dev. Danes je zadnji krajec ob 3 uri 45 minut zjutraj. Po ključu smemo pričakovati mrzlo z dežjem. — 13. ponedeljek, Hipolit in Kasijan, muč. — 14. torek, Evzebij, sp. Anastazija dev., Danes je zdržek mesnih jedi in post. — 15. sreda Vnebovzetje Marije Device. — 16. četrtek, Rok, sp. — 17. petek, Liberat muč. — 18. sobota, Helena, kraljica. Rojstni dan našega cesarja. Danes je star Franc Jožef 76 let.

19. XI. pobinkoštna nedelja. (Evangelij: Jezus ozdravi gluhomutca.) Joahim, oče Mar. Dev. — 20. ponedeljek, Bernard opat. Danes je mlaj ob 2 in 25 min. zjutraj. Zopet obetajo mrzlo z dežjem. — 21. Ivana Frančiška, vdova. Adolf. — 22. sreda, Timotej, muč., Hipolit, šk. — 23. četrtek, Filip Benicij, sp. — 24. petek, Jernej, apostol. — 25. sobota, Ludovik, kralj.

Kaj pravi politika ?

Avstrija-Ogersko. Vsled počitnič državnega zbora ni posebnih političnih novic. Zelo razburjeni so Korošci, da niso dobili še en slovenski mandat. Njihovo ogorčenje je tako veliko, da so na posebnem shodu svojega političnega društva izrekli vsem poslancem „Slovanske zveze“ nezaupnico in sklenili, da se ne udeleže koroški Slovenci tretjega slovenskega katoliškega shoda. Temu vedenju se moramo vsaj čuditi. — Na Spodnještajerskom bo v brežiškem okrajnem glavarstvu dne 21. avgusta dopolnilna deželnozborska volitev. Slovenski kandidat je okrajni zdravnik v Kozjem Dr. Frančišek Jankovič. — Naš cesar obišče Pulj v prvi polovici meseca septembra.

Drugi kraji. Ves svet so pretresli minoli teden vojaški upori, ki so se vršili na Ruskem. V mestu Sveborg se je uprlo dne 30. julija trdnjavsko vojaštvo in mnogo mornarjev radi trpinčenja nekega vojaka, ki je umrl. Posiopje, kjer so bili zabarikadirani uporniki, so obstreljavale tri križarice s strojnimi puškami. Tudi uporniki so pridno rabili 40 lahkih topov; na obeh straneh je bilo mnogo mrtvih in ranjenih, slednjic so bili uporniki po večem razoroženi. Ako bi bilo uporno vojaštvo ohranilo trdnjavo v svoji oblasti bi bil Peterburg izoliran od morske strani.

Tudi iz Helsingforsa se poroča o bojih med upornimi in zvestimi četami. Vojaštvo je pomnoženo. Revolucionarji so pretrgali na več krajih železniški tir. V Fortu Sveborg je eksplodiralo

upornikom skladišče streljiva. — 1. avgusta se je uprlo v Kronstadtu 500 vojakov in 150 mornarjev. Osvojili so si utrdbo Konstantin, a pozneje se je utrdba udala. Število mrtvih in ranjenih je veliko. — Nad Kronstadtom je bilo proglašeno vojno stanje. Najnovejše vesti trdijo, da so vsi ti upori skoro popolnoma udušeni. — Nad bivšim članom dume Mihailom Krzenko je bila izvršena smrtna obsodba. Vojno sodišče v Kronstadtu je obsodilo na smrt 300 upornikov ter je smrtna obsodba že izvršena. Vojno sodišče bo sodilo v Kronstadtu še ves teden ter bo gotovo še mnogo oseb obsodilo na smrt — Govori se, o nekih pogajanjih med papežem in francosko vlado. Te vesti niso še potrjene.

Tržaška okoličanka v narodni noši.

Tržaški okoličan v narodni noši.

Književnost in umetnost.

Na ples. Izšla je čez 100 strani broječa knjižica za stare in mlade, za prijatelje in sovražnike plesa. Knjižico krasi več podob, Cena ji je le 30 vinarjev, to pa radi tega, da si jo morejo kupiti tudi revni ljudje. Najbolje je, če eden naroči za več skupaj (n. pr. za deset), da ne bo uprava imela toliko poštnih troškov.

Preplačila bodo na korist „Družinskega Prijatelja“.

Naroča se pri Upravništvu „Družinskega Prijatelja“ v Rojanu št. 3 (Trst).

Naša društva.

„Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Trstu“ bode imelo dne 12. avgusta svoje prvo predavanje v stanovanju Voditelja moške Marijine družbe *Vstop imajo le udje*.

Moška Marijina družba v Trstu. Včeraj dne 9. avgusta je bila ob 5 in pol zjutraj v cerkvi sv. Antona Novega sv. maša za pokojnega uda Jakoba Miheliča, ki je minoli teden nagloma obolel in čez dva dni je že umrl v tukajšnji bolnišnici. Ker je imel nalezljivo bolezen, ni bilo možno, da se družba udeleži pogreba. —

Voditelj je mogel le iz stranske sobe, od koder se je videlo pokojnikovo truplo, ki je počivalo na kameniti plošči, (ločeno od drugih) opraviti obredno molitev za mrtve. Sv. maše se je udeležilo veliko število udov.

* * *

Govor na zadnjem shodu je bil o III. katoliškem shodu.

* * *

Pevci so se začeli učiti tudi teorijo o petju. Zveza „Marijin Dom“ v Trstu. Do sedaj se je nabralo že 10.000 K. Ta svota pa je za dosego

postavljenega namena daleč premala. Zato podpirajte „Zvezo“ vsi, kolikor le morete.

Ženska Marijina družba v Trstu ima svoj mesečni shod dne 15. avgusta.

Župnijska knjižnica pri sv. Antonu Novem v Trstu ima še 36 K. dolga za knjige, ki so se bile naročile še lani. Nekaj novcev se je sicer nabralo od čitateljev in čitateljic (v nabiralnici), da pa poravnamo stari dolg in začnemo naročati novih knjig, naj se še kdo spomni knjižnice s kakim prispevkom.

* * * NOVICE * * *

Iz Sv. Ivana. V nedeljo, 29. p. m. je bila za naš kraj prerediteljka slavnost Naš rojak, č. gosp. Anton Križman je pel svojo novo mašo. V povzdigo te slavnosti je bila pot od rojstne hiše do župne cerkve primerno okrašena s cveticami, zelenjomo in zastavami. Ljudij se je trlo vse polno.

Novomašnika je spremila „Marijina družba“ z zastavo in č. duhovščina iz rojstne hiše v cerkev, ki je bila radi te slavnosti z novimi damaski in svežimi cveticami krasno okinčane. Močni cerkveni pevski zbor je pri vstopu pozdravil novomašnika, in je tudi pri sv. maši lepo prepeval. Tudi novomašnik je z lepo donečim glasom pel sv. mašo. Po „Credo“ je stopil na leco č. g. A. Zink iz Trsta, ter je v svojem krasnem govoru o dolžnosti duhovščine in vernih do njih vse poslušalce ginil, in posebno pri nagovoru na novomašnika, da naj se spominja svojih največjih dobrotnikov na zemlji, svojih starišev, prijateljev in znancev, in naj ne pozabi tudi bednega slovenskega naroda, zaigrala je marsikomu solzica v očeh.

Po končanem sv. opravilu z zahvalno pesmijo in sv. Blagoslovom spremili so č. novomašnika zopet na njegov dom.

Tukaj so stariši novomašnika pogostili vse povabljenе, vrstile so se razne napitnice, vladalo je nekaljeno veselje. Da se ni pozabilo tudi naše Družbe sv. Cirila in Metoda, je umevno; gospica Rolih iz Gorice je nabrala za isto še precejšnjo svoto

Č. novomašnik je imenovan kaplan v bližnji ščednji, blizu morja, ker morske kopeli jako ugajajo njegovemu zdravju. Dragi Ante! Bog te živi mnogo let in naj te pokrepča na korist sv. cerkve in naše domovine.

Sv. Ivančan.

Poroka. Jutri (v soboto) zjutraj ob 5 in pol se poroči v Rojanu Kogovšek Peter, zidarski mojster s Peternejl Franciško, Marijino hčerjo v rojanski družbi. To je prva poroka iz kroga rojanske dekliške Marijine družbe. Pri poroki in sv. maši poje družbin pevski zbor. Med sv. mašo prejmeta nova zakonska sv. obhajilo. Po sv. maši izroči družba novoporočenemu paru primerno poročno darilo v Marijinem domu. Svoji nekdanji načelnici Peternejl Franciški in njenemu soprogu želi vsa družba v novem stanu obilo blagoslova božjega.

+ Samo ló krajcarjev stane nova knjižica „Na ples“ o kateri govorimo danes v poglavju „Književnost in umetnost“. Kupite, berite, dajte še drugim brat! Tudi naše uredništvo jih ima na prodaj.

Iz Opčine. — Najnovejše in tukaj najzanimivejše je gotovo sedaj nova državna železnica, ki ima že od prvega začetka jako živahen promet, osebni vlaki se kar napolnjeni potnikov, večinoma radovednih izletnikov iz Trsta na sveži zrak v planinskih krajih. Ko bo dovršena sedaj še le pričeta, nova postaja južne železnice, povečal se bo gotovo tudi tovorni promet, zveza za prevažanje tovornih vozov med obema železnicama je že dodelana. Da-li bodo napravili tudi novo cesto med obema postajama, ki naj bi služila vozovom in potnikom, ni še znano; potrebno pa bi to bilo, ker sicer bode moral potnik, ki hoče prestopiti iz ene postaje na drugo, iti najprvo v vas in od tod na dotično postajo, kar bi bila nepotrebna zamuda časa. — Tudi električna železnica vozi redno na postajo nove železnice, vendar se ne vozi toliko ljudij, kakor se je menda pričakovalo, to pa največ iz razloga, ker potniki se najrajše vozijo s svojo prtljago naravnost iz mesta ali v mesto po železnici. — Ako se bode prostor ko-

lodvora državne železnice razširil z ozirom na pomnoženi tovorni promet, bodejo imeli lahko tudi mnogi domači ljudje kaj zaslužka na koldvoru, da jim ne bo treba v tolikem številu hoditi v mesto delat. Ako še omenimo, da ima nova postaja drž. železnice poleg napisa „Općina“ tudi pravilni slovenski napis „Općina“ (torej zlo malenkostna razlika ene „pipe“), bo za sedaj dovolj. O priliki morda še kaj.

× **Razvitje zastave**, Tržaškega podpornega in bralnega društva“ se je vršilo v nedeljo popoldne pri Sv. Ivanu z veliko slovesnostjo. Okoli 5000 ljudi in razna društva so se vdeležila slavnosti.

× **Vilharjev spomenik** odkrijejo v Postojni v nedeljo ob 11. uri. Iz Trsta in Ljubljane bota vozila posebna vlaka, ki dospeta v Postojno okolo 9. ure predpoldne.

× **Pastirski list** goriškega knezonadškofa razpravlja imenitne resnice o krščanski šoli in o sv. zakonu. Lepe besede višjega pastirja ponatiskuje sedaj goriški „Primorski list.“

× **Hotel „Balkan“** v Trstu. Prejeli smo od rodoljuba na Goriškem, ki se je te dni mudil v Trstu to-le opravičeno pritožbo:

„Podpi-anani prosim, da mi dovolite uljudno vprašanje: kako je prav za prav s hotelom „Balkan“ v Trstu? Da sem po brezbriznosti služabnega osobja pri prenočevanju v hotelu prišel ob dober dežnik, za to mi ni še toliko mar. Čudno in žalostno se mi je pa zdelo ko sem z več drugimi potniki, dne 1. avgusta iz vlaka prestopil na omnibus „Balkan“ ter se prepričal, da sprevodnik ne razume slovensko. Med tujci so se slišale razne opazke in nič več nas ni mikal iz narodnega stališča tolikrat proslavljeni hotel „Balkan“. Tujcem je bilo žal da so vstopili. Ko sem pri vходу vprašal nekega oskrbnika po sobi, moral mu je drugi tolmačiti ker nisem hotel govoriti nemško.“

V teh razmerah seveda moramo hotel „Balkan“ v Trst prihajajočim Slovincem le — odsvetovati.

Kedaj si bo vendar enkrat vodstvo „Balkana“ oskrbelo take postrežnike, ki bodo znali v prvi vrsti prav dobro slovensko, ne pa vse druge evropske jezike brez našega domačega?

× **Zanimiva novomašnika**. Novo mašo je pel v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gosp. Hlačček, bivši uradnik južne železnice. Istega dne 29. jul. je pa na sv. Gori pri Gorici prvikrat maševal g. Rešič, bivši učitelj.

+ **Skupščina družbe sv. Cirila in Metoda** V četrtek dne 2. a g se je vršila v Logatcu skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. Udeležba je bila mnogobrojna. Logatčani so družbo prav prisrčno vsprejeli, Dolenji in Gorenji Logatec sta bila vsa v slovenskih zastavah. Takoj ob urodu v

Gorenji Logatec je vsprejela došle goste velika množica, na čelu župan in župnik. Zastopana so bila tu narodna društva, narodno ženstvo v narodni noši in šolski otroci v belih oblekah. V imenu Logatca je vsprejel in pozdravil župan g. Lenassi v kratkih in pristrčnih besedah. Zahvalil se je, da se je zbral prav Logatec za ta slovenski praznik. Nato je sledil pozdrav g. župnika Lavriča. Prvomestnik mnsgr. Tomo Zupan se je v vznesenih besedah zahvalil za presrečni sprejem. Hvalil je edinostno nastopanje svetne in dušne inteligence, izražal željo, da bi bil vsak na svojem mestu v tej edinosti, od katere ima največ koristi ne samo ožja, ampak i širša domovina. Najbolj pa ga je razveselilo, da je tu prvič pozdravila danes družbo svetega Cirila in Metoda šolska mladina. To je zasluža zavednega učitelja, ki uči mladino zvesto služiti domovini. Po končani sv. maši je začela skupščina zborovati v Kramarjevem hotelu. Sledilo je tajno in blagajnikovo poročilo a nato se je vršila volitev. Izvoljeni so bili v vodstvo: računski svetnik Svetek Anton, prof. dr. Ivan. Svetina, nadučitelj Fran Črnigoj, notar Aleksij Hudovernik, prof. Ivan Merhar, župnik Ivan Vrhovnik. V nadzorstvo so bili izvoljeni: prof. dr. Fran Ilešič, odvetnik dr. Vladimir Ravnikar, posl. Fran Povše, dr. Danilo Majaron in Fran Pavlič.

+ 12 velikih vojnih ladij in veliko torpedovk je priplulo v soboto v Trst, kjer so stale šest dni. Lepo je bilo videti ko so metale večje ladije močno električno svetlobo z reflektorji po pristanišču in bližnjih hribovih.

+ Ne verujte vražarskim goljufom! Iz jelšanske župnije v Istri nam piše prijatelj:

K Ivani M. bolehnici zidarjevi ženi v Zabičah je prišel dobro oblečen neznan še mlad mož ter ji pričel govoriti: „Umrla sta ti dva otroka, tretji je bolan, ti si bolehnica in tvoj mož tudi Nesrečni ste in boste. Pomagati je treba eni duši, prej ne bo sreče dokler se duša ne reši. Pomagal bi jaz, pa treba mi za to 60 kron. D biš jih na posodo pri svojem krstnem botru. Le hitro pojdi po nje, ker več kot deset minut ne čakam. Nikomur ne smeš povedati, komu in zakaj greš iskat denar. Ko ga prineseš, molči. Če poveš komu je nesreča precej za teboj in tvoja duša ne bo rešena.“ — Slabotna ženska gre res k botru, izposodi si za malo dni 60 kron in jih izroči sleparju, misle, da jih bo dobila za par dni nazaj. Za 14 dni tirja boter moža, naj vrne posojenih 60 kron. Takrat še le so zaznali za sleparijo, ker je žena prej molčala, da ne bi bila izgubljena njena duša. Goljuf pa in njegova ženska spremljevalka sta zbežala v tem času bogve kam. — Ljudje ne poslušajo krščanskega nauka v cerkvi, pač pa verujejo vražam in lažnjivim sleparjem.

× Sklep šol. leta na gimnaziji sv. Stanislava v Št. Vidu *) — se je izvršil na prav sijajen način. Na dan sklepa šol. leta je daroval prevz. g. škof sv. mašo in ob enem podelil dvema gojencema zakrament sv. birme. Po maši so pa gojenci pokazali v gledališki dvorani svojo umetnost. Prav dovršeno so zapeli nekatere pesmi in zlasti vzbudili pozornost z „Venčkom“ slovenskih narodnih pesmi, katere so pod vodstvom g. učitelja Hibašek-a izborno igrali na gosli. Predstavljali so tudi igro: „Najdenček“, ter vse vloge povoljno rešili. Znano je, koliko nasprotnikov pisano gleda „škofove zavode“ in dan na dan piše najneumnejše laži o njih. No tisti, ki jim je na srcu blagor ljudstva, vedo, da imajo največ govoriti oni, ki niso dali niti solda. Zato se ne zmenijo za laži; saj vspeli minulega leta je bil tak, da je dal tako prevz. škofu. kakor gosp. profesorjem popolno zadoščenje za njihov trud. V zahvalo Mariji Devici da se je veliko delo srečno izvršilo, je presvitli knez in škof z g. prefektom dr. I. Zoretom in štirimi najboljšimi gojenci odpotoval te dni v Lurd.

*) Zadnjič izostalo vsled preobitega gradiva. (Op. ured.)

+ Iz Kozjega na Štajerskem. Dne 29. jul. je imela podružnica sv. Cirila in Metoda za celi kozjanski okraj v prav prijetnem gozdu nad Kozjem veliko ljudsko veselico s srečolovom, šaljivo pošto in drugo zabavo. Dne 1. avgusta so pa naš milostljivi g. kanonik Janez Bosina slavili biserno sv. mašo ali šestdesetletnico mašništva. — V noči od 13. do 14. jul. se je vtila ob strašnem gromenju huda ploha. Vode so narastle in poplavile mnogo polja in senošet. — Dne 15. jul. so pa vozili tod mimo nove lepe zvonove na slovečo župnijo Pilštanjsko Povsod so pritrkovali z zvonovi in streljali. Zvonove je blagoslovil prevzvišeni knezoškof dr. Mihael Napotnik dne 22. jul.

× Iz Črnega Vrha nad Idrijo. V nedeljo 8. jul. je napravila dekliška Marijina družba iz Idrije pod vodstvom č. gosp. kateheta Osvalda izlet v Črni Vrh.

Novo mašo je daroval 15. julija na Brezjah naš rojak č. g. Janez Klavžer.

Košnja je bila letos pri nas slaba, mnogo slabša kakor druga leta. Že letošnjo pomlad je bila velika draginja sena, kaj bo pa še le drugo pomlad. Drugi pridelki kažejo lepo, zlasti žito in krompir.

Zblaznela je zadnji čas neka ženska, odpeljali so jo v deželno bolnišnico v Ljubljano.

× Romanje na Barbano so priredili Križani dne 29. julija in sicer ne več na čolnih kakor druga leta, ampak z dvema parnikoma „S. Nazario“ in „Miramar“. Romarjev je bilo okoli 550.

× Novo izobraževalno društvo se je ustanovilo dne 29. julija v Velikem Dolu na Krasu. Vstopilo je okoli 50 mož in mladeničev.

Nesreča na Bohinjski železnici. V petek zjutraj sta na progi mej postajama Rihemberk in Prvačina padla z vlaka dva sprevodnika: Peternel in Marchet. Peternel je bil takoj mrtev, a Marcheta so z brzovlakom odpeljali v Gorico v bolnišnico. Revez je jako težko ranjen na glavi, levo nogo in desno roko ima zlomljeni, a desno nogo, ki mu je bila popolnoma zmečkana so mu morali takoj odrezati. Oba sprevodnika sta pripadala tržaškemu objektu, Peternel je zapustil vdovo s štirimi otroci.

× Veliki požar je nastal v razstavi v Milanu. Zgorela je velika galerija umetnosti. Škode je okoli 4 milijone lir. (Ena lira je skoro 1 krona)

× Koliko je frančiškanskega reda ne svetu?

Po uradnem listu „Acta Ordinis fratrum minorum“ od meseca aprila t. l. sledi, da ima frančiškanski red ali red manjših bratov: pokrajini 79, samostanov 828; tako imenovanih rezidenc, to je samostanov kjer je malo redovnikov, 541, mašnikov po samostanih: 7152, v misijonih 665, v drugih pokrajinah je 222, skupaj 8039; klerikov ki se privravljajo na duhovski stan, 2492; novincev klerikov 619; novincev lajkov 224; samostanskih tretjerednikov 1766. Skupaj samostanov 1373, redovnikov 16.842.

Tretjega reda skupščin, odvisnih od prvega reda je 5011; tretjerednikov 888884. V našem cesarstvu je pokrajini: 14, namreč: Dalmatinska sv. Jeronima (h kateri spada koprski samostan), Bosanska, Kranjska, Tirolska (severna), Tirolska (južna) Dalmatinska presv. Odrašenika, Hercegovinska, Ogrska sv. Marije, Češka, Erdeljska, Ogrska sv. Janeza Kapistrana, Gališka, Hrvaška, Dunajska (sv. Bernardina) Samostanov je 311, redovnikov: 2854. Te avstrijske pokrajine so združene v dve skupščini. Sedem prvih spada k peti skupščini, h kateri je pridružena tudi Sv. Zemlja, in misijonska pokrajina v Albaniji, sedem drugih okrajin pa spada k šesti skupščini. Ves red je razdeljen v dvajset skupščin. V misijonih ima red 644 samostanskih hiš in 4623 redovnikov.

Darovi.

»Elizabetišče« v Tomaju se prisrčno zahvaljuje vsem blagim dobrotnikom, ki so do sedaj pomagali pri zidanju nove zgradbe s katerimkoli darom in se priporoča tudi v nadaljno dobrotno podporo. Zlasti se zahvaljuje sledečim dobrotnikom:

Sila Matija, dekan v Tomaju, daroval 30 K; Tiringar Janez kaplan v Tomaju 35 K; Štrakejl Matej, župnik v Št. Petru pri Mariboru 60 K; Schaffgotsch Dr. Andrej, c. kr. namestništveni

podpredsednik v Trstu 20 K; Rebek Anton, c. kr. okrajni glavar v Sezani 10 K; Wlček Fran, c. kr. komisar v Sezani 5 K; gospodje uradniki v Sezani 40 K; udje vinorejskega društva v Tomaju 20 K; Kajdiž Tomaž, kanonik v Ljubljani 10 K; Zamejcek Andrej, kanonik v Ljubljani 10 K; Rozman Janez, prelat v Ljubljani 5 K; Pavlica dr. Andrej, vikar v Gorici 6 K; Šonc Henrik, vodja semenišča v Trstu 10 K; Knavs Josip kurat v Koprivi 10 K; Koruza Ivan, župnik v Klani K. 10; Stazinski Nkolaj, župnik v Planini 10 K; Jenko Štefan, župnik v Podgraji 9 K; Sifer Ivan, župnik v Pomjanu 5 K; Omers Josip, župnik v Sezani 3 K; Wardo Julij, župnik v Bazovizi 3 K; Kragelj Josip dekan v Tolminu 2 K; Ukmar Jakob, kaplan v Rojanu 2 K; Žugelj Nikolaj župnik v Kringi 2 K; Tavčar Alojzij, inženjer v Dutovljah 2 K; Živic Lovro, zidarski mojster v Skopem 2 K; Černe Filip, visokošolec v Tomaju 2 K; Večerina Alojzij v Tomaju 2 K; gospica Mohr Marija v Koprivi 6 K; gospa Čigoj Amalija, posestnica v Šturjah pri Ajdo ščini 4 K

Tem in vsim onim kateri so darovali manjše svote, kličejo hvaležno podpisane Bog plačaj! Dal Bog, da bi našli imenovani blagi dobrotniki še obilo usmiljenih posnemovalcev.

V Tomaju, 1. avg. 1906.

Šolske sestre „Elizabetišča“.

„Zavodu sv. Nikolaja“ meseca junija t. l. so darovali:

Volilo pok. prof. č. g. Gomilšaka K 100, Županstva: Tolmin 20, Bohinjska Bistrica 15, Kred pri Tolminu 10, Šturje 10, Sempas 10, Ljubno (Štajersko) 20, Preserje 10, Št. Peter na Krasu 10, Tržaška posojilnica in hranilnica 50, hranilnica Senožec 10, Lukvič Štefan, Žavlje 2, Ivan Tulduhoven 10, Pahor Doroteja 1, Ana Pondelak 1, Arnšek Jožefa 1, Karl Čigon, Vojsčica 4, Ana Miklan 3, Marija Turk 5, N. N. 2, Perinc 40 st., Milka mesto šopka prijateljici Antonijeti za god 20, iz Milkine pušice 15, Fabris, kanonik 20, Zorka Bnbalo 5, Liza Jug 3, Slomšek Urška 2, Mlač Franja 1-40, N. N. 10, Martelanc, duhoven 2, Škabar duhoven 3, „Perla“ 1, Šuman Marija 2-20 Ana Mišič 3, Reselj Nežika 3, Neimenovana 2, Gruden M. 1, N. N. 40 K, Josip Sancin, duhoven, Predloka 4, Gospici Čarga in Kovač nabrali 39 K. F Sila, župeuprav. 5, A. Čok, kaplan 2, B Kratzig, c. kr. verouč. 2, Jakob Sila c. k. veroučitelj 5, dr. L. Čiković 10, J. Ukmar, kaplan 5, Jurizza, župnik 5, ga. Kersten 5, N. N. 1, N. N. 40 st., Fran Batistič 1, Marija Brolih 5, N. N. 4, N. N. 3, N. N. 1, Neža Ruper 2, Amalija Tercelj 1, Ana Wurcer 2, Terezija Furlan 2, Ivana Prelec 2, Ivanka Gajeta 1-20, Neža Kopavnik 40 st., Marija Božič 40 st., Katarina Stanc 1, N. Tušar 5, Karola Jurma 2, Neža Rogelj 2, Marija Novinc 2, M. Birsa 1, M. Repine 2, N. N. 3, Terezija Drobna 3, Jožefa Skamperle 1, M. N. 3, Neimenovana 5, M. Sajm 20 st., M. Marolt 80 st., Ana Zalašček 14, Terezija Puntar 10, M. Sever 10, Terezija Lupič 5, Marija Flego 10, Jakob Perhavec 5, N. N. 50 st., N. N. 1, M. Zgave 1, Jožefa Ravber 1, Jakob Tominc 1, Terezija Vitez 1, N. N. 50 st., Helena Vidali 1, Apolonija Pančur 1, Franja Lap 1, Jožefa Ukmar 40 st., Franja N. 60 st., Fran Guštin 6, N. N. 5, Štajerka 4, N. N. 10 st., Ivan Turk 6, N. N. 5, Ana Turk 2-50.

Vsem dobrotnikom in dobrotnicam izrekamo pristrčno zahvalo ker so tako rešili zavod iz velike denarne zadrege. O da bi se tem dobrotnikom pridružili še novi, ker naše uboge služkin e ne morejo same vzdrževati zavoda.

O d b o r.

Naše slike

kažejo nekdanjo slovensko okoličansko nošo in sicer moško in žensko. Ta lepa pristna domača noša je žal izginila skoro že popolnoma. Le tuintam se najde še kak ostanek. Naši okoličani posnemajo vedno bolj meščane v njih gosposkih pa včasih tudi prismojenih nošah Nosite se po stanu!

Za kratek čas.

Tolpa natrkanih visokošolcev sreča na cesti revnega židovskega prekupovalca. Hitro se zjedinijo, da se hočejo s krivonosim abrahamovičem ponorečevati. Ko pridejo do njega reče eden: „Dobro jutro, oče Abraham“. Drugi reče: „Dobro jutro oče Izak“. Tretji reče: „Dobro jutro, oče Jakob“. Na to se vsi hkratu zakrohota. Hladnokrvni žid postoji, jih po lisičje pogleda, ter reče: „Dragi moji, jaz nisem ne Abraham, ne Izak, ne Jakob ampak Savel, ako ste kedaj slišali o njem, sin Kisa, ki me je poslal iskat zgubljene osle, in glejte, ravno tukaj sem jih našel vse tri“.

Pomagam. O če * * *
„Pepček, kaj delaš?“ Pepček: „Ni“. O če:
„In ti, Jurček?“ Jurček: „Jaz pa Pepčku pomagam.“

Pozor! Logar (kratkovidnemu profesorju na lovu): „Prosim gospod, pazite dobro, tista žival, ki beži spredaj, je zajec, in tista zadej je pes. Danes streljamo samo zajce“

Glavna oseba. Kmetica (sosedi): To pa moram reči, v naši hiši je moč glavna oseba, vse se vrti okoli njega“. Soseda: „Seveda se vrti, ker je vsak dan pijan“

Uganke.

I. Rešitev

1) Mraz ali pajek, tudi mavrica, 2) zelje ali žebelj, 3) hči, 4) medved. Prav so jih pešili: Kjuder Albin v Barkovljah, Terpin Anton, Podsabotinom, Primožič Janez v Kubeda, Pnstišek Mihael v Kdolah in Gorjup Ana v Rojann! Obdarovan je takrat dijak Kjuder Albin, sedaj na počitnicah v Dutovljah.

II. Nove uganke.

1. a
a log a
a
(Kjuder Albin)

2. Kdo gre z bremenom, brez bremena se pa ustavi? (Pustišek Mihael)

3. Kateri svetnik ima tri ušesa? (Česnik Miroslav)

Čas zglasitve za darilo do 21 t m.